

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/116/2023
Identifikačné číslo spisu:	6122249240
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6122249240.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti OSW, s.r.o., Vladimíra Clementisa 6645/26, Trnava, IČO: 50 013 742, zastúpenej advokátskou kanceláriou Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, Trnava, IČO: 47 255 609, proti žalovanej 1/ obchodnej spoločnosti PK Kaston s.r.o., Ľudmily Podjavorinskej 143/27, Hlohovec, IČO: 51 844 761, zastúpenej advokátskou kanceláriou KUTAN & PARTNERS s. r. o., Štúrova 4, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 861 308, žalovanému 2/ C. K., narodený XX. N. XXXX, C., zastúpenému advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Povožnícka 18, Bratislava - mestská časť Lamač, IČO: 42 182 298, o zaplatenie zmluvnej pokuty, o odvolaní žalovaných v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 26Co/101/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave vedenom pod sp. zn. 5Cob/77/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Krajského súdu v Trnave postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Krajský súd v Trnave svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodňuje tým, že na prejednanie odvolania podaného žalovanými proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 14. apríla 2023 č. k. 36Cb/22/2022-150 je funkčne príslušným súdom v zmysle § 34 ods. 2 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 Krajský súd v Bratislave, pretože tento súd je príslušný na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu v obvode Krajského súdu v Trnave vydanému v obchodnoprávných sporoch. Vychádza pritom z povahy sporu ako obchodnoprávneho a z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy.

2. Krajský súd v Bratislave podľa § 43 ods. 1 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Trnave ako súdu podľa neho príslušnému. Tento postup odôvodnil tým, že v prejednávanej veci nebolo odvolaním napadnuté rozhodnutie vydané v konaní, v ktorom je daná kauzálna príslušnosť akéhokoľvek súdu v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP, ani kauzálna príslušnosť v zmenkových sporoch a

škových sporoch. Vychádzal z toho, že v čase vydania odvolaním napadnutého rozhodnutia neexistovala kauzálna príslušnosť v obchodnoprávnom spore, preto nemohol byť ani vydaný v takom konaní. V dôsledku toho nemožno pre určenie funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu použiť § 34 ods. 2 CSP o osobitnej funkčnej príslušnosti, ale je potrebné postupovať podľa § 34 ods. 1 CSP o všeobecnej funkčnej príslušnosti. Preto je na rozhodovanie o podanom odvolaní funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 43 ods. 2 CSP posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu Krajského súdu v Trnave s postúpením mu sporu na odvolacie konanie a dospel k záveru, že tento dôvodný je.

4. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave.

7. Podľa § 22 písm. g) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:
g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave.

8. Podľa § 3 ods. 7 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Krajského súdu v Trnave je mesto Trnava; jeho obvod tvoria obvody:
d) Okresného súdu Trnava.

9. Spor o príslušnosť spočíva v spore medzi Krajským súdom v Bratislave a Krajským súdom v Trnave v otázke funkčnej príslušnosti súdu na rozhodovanie o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 14. apríla 2023 č. k. 36Cb/22/2022-150 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“). Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané Okresnému súdu Trnava do 31. mája 2023. Okamihom podania odvolania začína odvolacie konanie.

10. V priebehu začatého a právoplatne neskončeného odvolacieho konania, a teda vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania podľa § 367 ods. 1 CSP aj v priebehu súdneho konania ako takého, nadobudli účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. a zákon č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Zákonodarca ňou v rámci novelizácie CSP zmenil právnu úpravu týkajúcu sa určovania príslušnosti súdu, pričom okrem iného založil novú kauzálnu príslušnosť, a to v konaniach v obchodnoprávných sporoch a zároveň funkčnú príslušnosť súdov pre rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v takých konaniach. Urobil tak jednak vo vzťahu ku konaniu pred súdmi prvej inštancie v § 22 CSP, ako aj k odvolaciemu konaniu v § 34 ods. 1 a 2 CSP. Zákonodarca danou reformou sledoval špecializáciu súdnictva, a to, či už na okresných alebo krajských súdoch.

11. Súčasťou novely CSP je aj výslovné zakotvenie jedného z pravidiel časového spolupôsobenia starých (neplatných a neúčinných) právnych noriem s právnymi normami novými (platnými a účinnými), a to fakticky znenia CSP do 31. mája 2023 a znenia CSP od 1. júna 2023. Ide o tzv. ultraaktivitu zakotvenú v

prechodnom ustanovení § 471c CSP k tzv. reforme súdnej mapy. V zmysle daného pravidla sa vecná a miestna príslušnosť súdu na konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 spravuje starou právnou úpravou. Upravuje však výnimku, ak osobitný predpis stanovil prechod výkonu súdnictva z inak vecne a miestne príslušného súdu podľa starej právnej úpravy na iný súd. Jej podstata tak spočíva v tom, že ponecháva pri živote starú právnú úpravu.

12. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 v obchodnoprávných sporoch je od 1. júna 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 (R 43/2023). Zároveň z nej vyplýva, že funkčná príslušnosť krajských súdov v Banskej Bystrici, Bratislave a v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch je daná nielen tam, kde rozhodli sudy prvej inštancie spadajúce do obvodov týchto troch krajských súdov, ale aj tam, kde rozhodovali sudy prvej inštancie spadajúce do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 písm. d) až h) CSP.

13. V konaní vyšlo najavo, že žalobkyňa sa voči žalovaným domáha zaplatenia určitej sumy ako nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorá vznikla porušením povinnosti žalovanej 1/ platiť nájomné vyplývajúcej zo zmluvy o nájme dopravného prostriedku. Túto zmluvu uzatvorila v postavení prenajímateľa určitá obchodná spoločnosť, ktorá v zmysle registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci podniká v oblasti prenájmu hnuteľných vecí a ktorá zároveň postúpila žalobkyni pohľadávky priznané určitým platobným rozkazom (nárok na zaplatenie nájomného zo zmluvy vrátane príslušenstva) spolu s ich príslušenstvom a zabezpečením. V postavení nájomcu ju uzatvorila žalovaná 1/ a žalovaný 2/ v nej urobil ručiteľské vyhlásenie. Prenajímateľ a nájomca majú postavenie podnikateľiek v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“). Už len tieto okolnosti by v zmysle záveru prijatého v uznesení najvyššieho súdu z 31. januára 2024 sp. zn. 3Ndob/87/2023 (Aj napriek tomu, že v danom prípade nejde o záväzok vyplývajúci z noriem obchodného práva, vzhľadom na povahu subjektov a skutočnosť, že nárok žalobcu je uplatňovaný v rámci predmetu jeho činnosti voči obchodnej spoločnosti, je podľa najvyššieho súdu potrebné dospieť k záveru, že predmetná vec má obchodnoprávnu povahu, preto ide o obchodnoprávny spor.) postačovalo na konštatovanie, že v tomto prípade ide o obchodnoprávny spor.

14. Najvyšší súd však poukazuje na to, že zo zmluvy o nájme dopravného prostriedku, ktorá tvorí prílohu návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní (č. l. 10 a 12), vyplýva, že bola uzavretá v zmysle § 630 a nasl. ObZ a zároveň, že sa zmluvné strany dohodli na tom, že sa ich vzťahy neupravené zmluvou sa riadia ustanovenia ObZ. Najvyšší súd má za to, že medzi zmluvnými stranami došlo k dohode o voľbe ObZ podľa § 262 ods. 1 ObZ, a preto na právny vzťah dopadá ObZ. Tým nie je dotknuté postúpenie pohľadávky, keďže žalobkyňa uplatňuje nárok, ktorý vznikol z daného právneho vzťahu. Zároveň aj nárok uplatnený voči žalovanému 2/ sa spravuje ObZ ako to vyplýva z § 262 ods. 3 ObZ, keď ručiteľské vyhlásenie, ktorým sa sleduje zabezpečenie pohľadávky je súčasťou samotnej zmluvy, ktorá sa spravuje ObZ. Spor medzi stranami sporu má tak povahu obchodnoprávneho sporu.

15. Obchodnoprávny spor nie je bližšie procesnými normami definovaný, avšak práve procesné normy slúžia realizácii hmotného práva, ktoré je súdom v konaní nachádzané a ktorému má byť poskytnutá ochrana. Preto by bolo neúčelné, ak by spory vyvolané z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ neprejednávali a nerozhodovali sudy kauzálné príslušné v obchodnoprávných sporoch vymedzené v § 22 CSP alebo pre tieto spory špecializované odvolacie sudy vymedzené v § 34 ods. 2 CSP. Z procesnoprávneho hľadiska sa tak v tomto prípade jedná o obchodnoprávny spor, v ktorom sa koná a rozhoduje o uplatnenom práve vzniknutom z právneho vzťahu, ktorý sa spravuje ObZ. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami, a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

16. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami, a nie sporu o príslušnosť súdov,

pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

17. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že na rozhodovanie o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, je príslušný výhradne niektorý zo špecializovaných krajských súdov uvedených v § 34 ods. 2 CSP. Konkrétny z nich sa určí podľa toho, v obvode ktorého nielen špecializovaného krajského súdu má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii, resp. na ktorý prešiel výkon súdnictva, ak tento zanikol.

18. Preto Krajský súd v Bratislave je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v spojení s § 22 písm. g) CSP a § 3 ods. 7 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

19. V tomto prípade ide o rozhodnutie vydané súdom prvej inštancie vymedzeným v § 22 písm. g) CSP, na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 písm. b) CSP, teda o rozhodnutie vydané súdom patriacim do obvodu Krajského súdu v Trnave podľa § 3 ods. 7 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z., a to navyše v konaní v obchodnoprávnom spore. V zodpovedajúcom územnom obvode (v ktorom vykonáva súdnictvo Krajský súd v Trnave) a súčasne v danom druhu sporu vykonáva Krajský súd v Bratislave špecializovaný výkon súdnictva v zmysle § 34 ods. 2 písm. b) CSP.

20. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave je dôvodný. Preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.